1.3. ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-ПРИКЛАДНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В СКЛАДІ ВІДДІЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НАУК НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК В 1995 РОЦІ СТВОРЕНО КООРДИНАЦІЙНЕ БЮРО З ПРОБЛЕМ КРИМІНАЛІСТИКИ, ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ[1]

Анотація. Історико-організаційний нарис редакції журналу відтворює становлення Координаційного бюро з проблем криміналістики, юридичної психології та судових експертиз, створеного 1995 р. у складі відділення кримінально-правових наук Академії правових наук України (статусу національної академія набула 2010 р.). Нарис спирається на статтю В. Борисова та В. Батиргареєвої про двадцятирічну діяльність відділення («Вісник Національної академії правових наук України», 2013, № 2), довідкове видання «Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру "Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса"» (2020) та укази Президента України від 23.07.1993 № 275/93 і від 23.02.2010 № 233/2010. Простежено, як загальні збори Академії 1993 р. утворили шість відділень, як відділення кримінально-правових наук очолив академік В. В. Сташис (заступник М. П. Мелентьєв, учений секретар І. М. Даньшин) і хто з дійсних членів і членів-кореспондентів увійшов до його складу. Постановою Президії АПрН України від 21.06.1995 № 4/3 при відділенні створено шість координаційних бюро; бюро з проблем криміналістики, юридичної психології та судових експертиз очолила В. О. Коновалова, заступником став В. К. Стринжа, ученим секретарем Г. А. Матусовський. Наведено одинадцять провідних тем роботи бюро: від криміналістичних засобів та інноваційних технологій протидії злочинності до проблем судової експертології, інформатизації судочинства, розслідування легалізації доходів і злочинів у фінансово-кредитній сфері. Описано зміни 2010 р. (чотири регіональні центри, керівні органи в Харкові) та оновлення бюро у 2019 р., коли Координаційне бюро з проблем криміналістики, судової експертизи, оперативно-розшукової діяльності та юридичної психології очолив академік В. Ю. Шепітько, а заступницею стала В. О. Коновалова. Окремо оцінено внесок В. О. Коновалової, яку редакція називає фундаторкою психолого-юридичної школи в Україні: її праці 1970–2005 рр. з логіки й психології слідчої тактики, психології розслідування та юридичної психології стали підґрунтям викладання цієї дисципліни. Нарис корисний дослідникам історії юридичної психології, криміналістики та судової експертизи.

Ключові слова: Національна академія правових наук України, відділення кримінально-правових наук, Координаційне бюро з проблем криміналістики, юридична психологія, судова експертиза, криміналістика, В. О. Коновалова, В. Ю. Шепітько, історія науки.

The Coordination Bureau on Problems of Criminalistics, Legal Psychology and Forensic Examinations Established in 1995 Within the Department of Criminal Law Sciences of the National Academy of Legal Sciences

Abstract. This historical essay by the journal's editorial board traces the Coordination Bureau on Problems of Criminalistics, Legal Psychology and Forensic Examinations, set up in 1995 within the Department of Criminal Law Sciences of the Academy of Legal Sciences of Ukraine, which gained national status in 2010. The account draws on an article by V. Borysov and V. Batyrhareieva on twenty

years of the department's work (Bulletin of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 2013, No. 2), on a 2020 reference book on senior researchers of the Hon. Prof. M. S. Bokarius National Scientific Centre Institute of Forensic Examinations, and on presidential decrees No. 275/93 of 23 July 1993 and No. 233/2010 of 23 February 2010. It describes how the Academy formed six departments in 1993, how academician V. V. Stashys came to head the department of criminal law sciences, and who of the full and corresponding members joined it. Presidium resolution No. 4/3 of 21 June 1995 created six coordination bureaus; this one was chaired by V. O. Konovalova, with V. K. Strynzha as deputy and H. A. Matusovskyi as academic secretary. Eleven research themes are listed, from criminalistic tools and innovative technologies against crime to forensic expertology, digitalisation of the judiciary and the investigation of money laundering and financial crimes. The essay then covers the 2010 reorganisation and the 2019 renewal of the bureau, chaired since then by academician V. Yu. Shepitko with Konovalova as deputy. Special attention goes to Konovalova as founder of the Ukrainian school of legal psychology, whose books of 1970 to 2005 shaped the teaching of the discipline. The essay is of interest to historians of legal psychology and forensic science.

Keywords: National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Department of Criminal Law Sciences, coordination bureau, legal psychology, forensic examination, criminalistics, Konovalova, Shepitko, history of science.

Вперше оприлюднено: *сайт журналу «Судово-психологічна експертиза», 26.06.2021.*

Повний текст

Основна робота бюро проводилась за такими головними темами наукової розвідки у галузі криміналістики, судової експертизи, юридичної психології та оперативно-розшукової діяльності:

1. Розробка окремих криміналістичних засобів та інноваційних технологій у боротьбі зі злочинністю;

2. Розробка інноваційних засад техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції;

3. Проблеми криміналістики та юридичної психології;

4. Проблеми забезпечення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового слідства;

5. Проблеми криміналістичного забезпечення діяльності правоохоронних органів;

6. Проблеми уніфікації наукових підходів до формування криміналістичних методик;

7. Проблеми інформатизації судочинства;

8. Проблеми судової експертології;

9. Криміналістична характеристика та основи розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом;

10. Криміналістичне прогнозування і проблеми оптимізації процесу розкриття і розслідування корисливо-насильницьких злочинів;

11. Проблеми розслідування злочинів, що вчиняються у фінансово-кредитній сфері та ін.

У 2010 році академії надано статус національної і надалі вона повинна називатися «Національна академія правових наук України». Джерело: Указ Президента України «Про надання Академії правових наук України статусу національної» від 23 лютого 2010 р. №233/2010.

ВНЕСЕНО
ДО ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Указ
Президента України

Про надання Академії правових наук України статусу національної

Ураховуючи провідну роль Академії правових наук України у забезпеченні комплексного розвитку правової науки, проведенні фундаментальних та прикладних наукових досліджень у галузі держави і права, значний внесок у підготовку наукових кадрів, **постановляю**:

Надати Академії правових наук України статус національної і надалі іменувати її - Національна академія правових наук України.

Президент України В. ЮЩЕНКО

м. Київ
23 лютого 2010 року
N 233/2010

У структурі Академії створено чотири Регіональні центри: Східний (Харків), Західний (Львів), Південний (Одеса), Центральний (Київ, на базі чинного Київського регіонального центру Академії), і **визначено нове місцезнаходження керівних органів Академії - місто Харків**. **Адреса Президії:** 61024, м. Харків, вул. Пушкінська, 70, **Інтернет-сайт:** http://www.aprnu.kharkiv.org

З 2019 року заступником академіка-секретарем відділення кримінально-правових наук НАПрН України, а також Головою Координаційного бюро з проблем криміналісти-

ки, судової експертизи, оперативно-розшукової діяльності та юридичної психології НАПрН України **обрано криміналіста та судового психолога, доктора юридичних наук, професора, Заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Національної академії правових наук України, президента Міжнародного Конгресу Криміналістів - Шепітька Валерія Юрійовича,** заступником Голови - академіка Віолету Омелянівну Коновалову, вченим секретарем - Шевчука Віктора Михайловича. З 1999 року Шепітько В.Ю. завідує лабораторією «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України. Інтернет-сайт: https://ivpz.kh.ua/uk/лабораторіявикористання-сучасних-д/

Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

ШЕПІТЬКО
Валерій Юрійович
(народився 1960)

SHEPITKO
Valerii Yuriiovych
(Birth year: 1960)

В. Ю. Шепітько народився 20 грудня 1960 р. в м. Ромни Сумської області.

1979 р. закінчив Харківський радіотехнічний технікум, 1986 р.— Харківський юридичний інститут імені Ф. Е. Дзержинського (*нині* — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого).

Учасник бойових дій (виконання інтернаціонального обов'язку в Республіці Афганістан).

У 1986—1988 рр.— стажист-дослідник, у 1988—1991 рр.— аспірант, із 1991 р. працював асистентом, доцентом кафедри криміналістики Харківського юридичного інституту.

У 1991—1994 рр.— докторант кафедри криміналістики Української державної юридичної академії, із 1996 р.— завідувач кафедри криміналістики Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого, з 1998 р.— завідувач лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинність» Інституту вивчення проблем злочинності Академії правових наук України.

1991 р. В. Ю. Шепітько захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за темою «*Допрос несовершеннолетних: психология и тактика*», 1996 р.— на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за темою «*Теоретичні проблеми систематизації тактичних прийомів у криміналістиці*». 1997 р. присвоєно вчене звання професора кафедри криміналістики.

2000 р. обраний членом-кореспондентом Академії правових наук України (Національної академії правових наук України), 2009 р.— дійсним членом (академіком) НАПрН України.

Упродовж 1997—2019 рр.— вчений секретар відділення кримінально-правових наук, із 2019 р.— заступник академіка-секретаря відділення кримінально-правових наук НАПрН України, Голова Координаційного бюро з проблем криміналістики, судової експертизи, оперативно-розшукової діяльності та юридичної психології НАПрН України.

У 2000—2003 рр. Валерій Юрійович працював у Харківському науково-дослідному інституті судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса (*нині* — Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса») позаштатним судовим експертом та провідним науковим співробітником.

Під час роботи в інституті здійснював наукові дослідження за профілем технічної експертизи документів і судових психологічних досліджень. Брав участь

Valerii Yuriiovych Shepitko was born on December 20, 1960, in the city of Romny, Sumy Oblast.

In 1979, he graduated from Kharkiv Radio Engineering College, in 1986 finished the Kharkiv Law Institute named after Feliks Dzerzhinsky (currently, Yaroslav Mudryi National Law University).

Valerii Yuriiovych participated in hostilities (fulfillment of international duty in the Republic of Afghanistan).

Between 1986—1988 he held the position of trainee Researcher, from 1988—1991 he was a graduate student. Since 1991, he worked as an assistant, Associate Professor at the Department of Criminalistics of the Kharkiv Law Institute.

For the period 1991 to 1994 he was a doctoral student at Criminalistics Department of National Law Academy of Ukraine, and since 1996, he was the Head of Criminalistics Department at the National Law Academy of Ukraine. Since 1998, he headed the laboratory *The use of modern advances in science and technology in the fight against crime* of the Institute for the Study of Crime Problems, National Academy of Law Sciences of Ukraine.

In 1991, Valerii Shepitko defended his dissertation for obtaining the degree of PhD in Law on the topic: *Interrogation of Minors: Psychology and Tactics*, in 1996 completed the dissertation for the degree of Doctor of Law on the topic: *Theoretical issues of tactics systematization in criminalistics*. In 1997, he was awarded the academic title of Professor of Criminalistics.

In 2000, he was elected as a correspondent member of the Academy of Legal Sciences of Ukraine (National Academy of Legal Sciences of Ukraine), in 2009 he was an acting member (Academician) of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine.

From 1997 to 2019 he was the Academic Secretary of the Department of Criminal Law, and since 2019, he has been the Deputy Academician Secretary of the Department of Criminal Law of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine. Valerii Yuriiovych is a Chairman of the Coordinating Bureau on Criminalistics, Forensic Science, Operative Investigative Activity and Legal Psychology of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine.

During 2000—2003 Valerii Yuriiovych Shepitko worked at Hon. Prof. M. S. Bokarius Kharkiv Research Institute of Forensic Examinations (currently, National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute") as an out-of-staff forensic expert and Leading Researcher.

While working at the institute, he carried out research in the field of technical examination of documents and

54

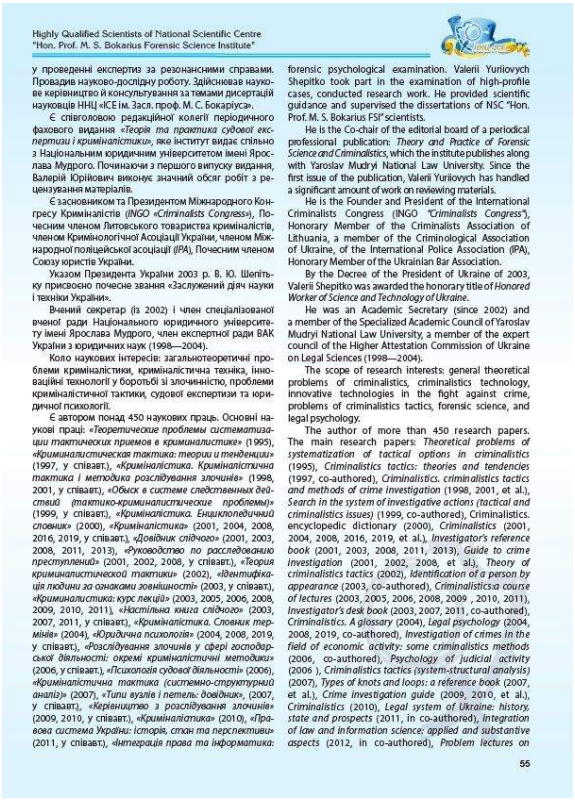

Highly Qualified Scientists of National Scientific Centre
"Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute"

у проведенні експертиз за резонансними справами. Провадив науково-дослідну роботу. Здійснював наукове керівництво й консультування за темами дисертацій науковців ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса».

Є співголовою редакційної колегії періодичного фахового видання *«Теорія та практика судової експертизи і криміналістики»*, яке інститут видає спільно з Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого. Починаючи з першого випуску видання, Валерій Юрійович виконує значний обсяг робіт з рецензування матеріалів.

Є засновником та Президентом Міжнародного Конгресу Криміналістів (*INGO «Criminalists Congress»*), Почесним членом Литовського товариства криміналістів, членом Криміналогічної Асоціації України, членом Міжнародної поліцейської асоціації (IPA), Почесним членом Союзу юристів України.

Указом Президента України 2003 р. В. Ю. Шепітьку присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

Вчений секретар (із 2002) і член спеціалізованої вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член експертної ради ВАК України з юридичних наук (1998—2004).

Коло наукових інтересів: загальнотеоретичні проблеми криміналістики, криміналістична техніка, інноваційні технології у боротьбі зі злочинністю, проблеми криміналістичної тактики, судової експертизи та юридичної психології.

Є автором понад 450 наукових праць. Основні наукові праці: *«Теоретические проблемы систематизации тактических приемов в криминалистике»* (1995), *«Криминалистическая тактика: теории и тенденции»* (1997, у співавт.), *«Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів»* (1998, 2001, у співавт.), *«Обыск в системе следственных действий (тактико-криминалистические проблемы)»* (1999, у співавт.), *«Криміналістика. Енциклопедичний словник»* (2000), *«Криміналістика»* (2001, 2004, 2008, 2016, 2019, у співавт.), *«Довідник слідчого»* (2001, 2003, 2008, 2011, 2013), *«Руководство по расследованию преступлений»* (2001, 2002, 2008, у співавт.), *«Теория криминалистической тактики»* (2002), *«Ідентифікація людини за ознаками зовнішності»* (2003, у співавт.), *«Криміналістика: курс лекцій»* (2003, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010, 2011), *«Настільна книга слідчого»* (2003, 2007, 2011, у співавт.), *«Криміналістика. Словник термінів»* (2004), *«Юридична психологія»* (2004, 2008, 2019, у співавт.), *«Розслідування злочинів у сфері господарської діяльності: окремі криміналістичні методики»* (2006, у співавт.), *«Психологія судової діяльності»* (2006), *«Криміналістична тактика (системно-структурний аналіз)»* (2007), *«Типи вузлів і петель: довідник»*, (2007, у співавт.), *«Керівництво з розслідування злочинів»* (2009, 2010, у співавт.), *«Криміналістика»* (2010), *«Правова система України: історія, стан та перспективи»* (2011, у співавт.), *«Інтеграція права та інформатики: прикладний і змістовний аспекти»* (2012, у співавт.), *«Проблемные лекции по криминалистике»* (2012), *«Правова доктрина України»* (2013, у співавт.), *«The Legal System of Ukraine: Past, Present, and Future: Volume V: Criminal-Law Science, Urgent Problems of Combatting Criminality»* (2013, у співавт.), *«Розслідування злочинів корупційної спрямованості»* (2013, у співавт.), *«Практикум з криміналістики»* (2013, у співавт.), *«Энциклопедия криминалистики в лицах»* (2014, у співавт.), *«Проблемы использования специальных знаний сквозь призму современного уголовного судопроизводства»* (2014), *«Textbook of Criminalistics. Volume I: General Theory»* (2016, у співавт.), *«Наркотичні засоби, психотропні речовини та прекурсори: словник-довідник»* (2016, у співавт.), *«Інноваційні засади технико-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції»* (2017, у співавт.), *«Велика українська юридична енциклопедія. 20 т. Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія»* (2018, у співавт.), *«Ukrainian Legal Doctrine: in Five Volume: Volume V (2): Judicial law, penal law, and Forensic Legal Science»* (2018, у співавт.).

Має 10 патентів на винаходи та авторські свідоцтва. Підготував 4 доктори та 33 кандидати юридичних наук.

forensic psychological examination. Valerii Yuriiovych Shepitko took part in the examination of high-profile cases, conducted research work. He provided scientific guidance and supervised the dissertations of NSC "Hon. Prof. M. S. Bokarius FSI" scientists.

He is the Co-chair of the editorial board of a periodical professional publication: *Theory and Practice of Forensic Science and Criminalistics*, which the institute publishes along with Yaroslav Mudryi National Law University. Since the first issue of the publication, Valerii Yuriiovych has handled a significant amount of work on reviewing materials.

He is the Founder and President of the International Criminalists Congress (INGO *"Criminalists Congress"*), Honorary Member of the Criminalists Association of Lithuania, a member of the Criminological Association of Ukraine, of the International Police Association (IPA), Honorary Member of the Ukrainian Bar Association.

By the Decree of the President of Ukraine of 2003, Valerii Shepitko was awarded the honorary title of *Honored Worker of Science and Technology of Ukraine*.

He was an Academic Secretary (since 2002) and a member of the Specialized Academic Council of Yaroslav Mudryi National Law University, a member of the expert council of the Higher Attestation Commission of Ukraine on Legal Sciences (1998—2004).

The scope of research interests: general theoretical problems of criminalistics, criminalistics technology, innovative technologies in the fight against crime, problems of criminalistics tactics, forensic science, and legal psychology.

The author of more than 450 research papers. The main research papers: *Theoretical problems of systematization of tactical options in criminalistics* (1995), *Criminalistics tactics: theories and tendencies* (1997, co-authored), *Criminalistics. criminalistics tactics and methods of crime investigation* (1998, 2001, et al.), *Search in the system of investigative actions (tactical and criminalistics issues)* (1999, co-authored), Criminalistics. encyclopedic dictionary (2000), *Criminalistics* (2001, 2004, 2008, 2016, 2019, et al.), *Investigator's reference book* (2001, 2003, 2008, 2011, 2013), *Guide to crime investigation* (2001, 2002, 2008, et al.), *Theory of criminalistics tactics* (2002), *Identification of a person by appearance* (2003, co-authored), *Criminalisticsa course of lectures* (2003, 2005, 2006, 2008, 2009 , 2010, 2011), *Investigator's desk book* (2003, 2007, 2011, co-authored), *Criminalistics. A glossary* (2004), *Legal psychology* (2004, 2008, 2019, co-authored), *Investigation of crimes in the field of economic activity: some criminalistics methods* (2006, co-authored), *Psychology of judicial activity* (2006), *Criminalistics tactics (system-structural analysis)* (2007), *Types of knots and loops: a reference book* (2007, et al.), *Crime investigation guide* (2009, 2010, et al.), *Criminalistics* (2010), *Legal system of Ukraine: history, state and prospects* (2011, in co-authored), *Integration of law and information science: applied and substantive aspects* (2012, in co-authored), *Problem lectures on criminalistics* (2012), *Legal doctrine of Ukraine* (2013, co-authored), *The Legal System of Ukraine: Past, Present, and Future: Volume V: Criminal-Law Science, Urgent Problems of Combatting Criminality* (2013, et al.), *Investigation of corruption-related crimes* (2013, et al.), *Practical work on criminalistics* (2013, et al.), *Encyclopedia of criminalistics by persons* (2014, co-authored), *Problems of using specialized knowledge through the prism of modern criminal proceedings* (2014), *Textbook of Criminalistics. Volume I: General Theory* (2016, co-authored), *Drugs, psychotropic substances and precursors: a dictionary-reference book* (2016, co-authored), *Innovative principles of technical and criminalistics ensuring of the activity of criminal justice bodies* (2017, et al.), *The Great Ukrainian Legal Encyclopedia. 20 Vols. Vol. 20: Criminalistics, Forensic Science, Legal Psychology* (2018, co-authored), *Ukrainian Legal Doctrine: In Five Volume: Volume V (2): Judicial Law, Penal Law, and Forensic Legal Science* (2018, co-authored).

He has 10 patents for inventions and copyright certificates. Valerii Yuriiovych has prepared 4 Doctors and 33 PhDs in Law.

55

Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Виступ на міжнародному круглому столі «Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці» (2019)

Presentation at the international Roundtable *Innovative methods and digital technologies in criminalistics, forensic science and legal practice* (2019)

56

Бібліографічний опис: Шепітько Валерій Юрійович // Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» (довідкове видання) / авт.-укл. : О. М. Клюєв, Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. В. Хоша. — Харків : Право, 2020. — С. 54-56. - URL: https://www.hniise.gov.ua/user_files/File/other/2020_naukovci_hniise_v16_post-print.pdf

На особливу увагу заслуговує внесок В. О. Коновалової у становлення й розвиток вітчизняної юридичної психології. Без перебільшення можна констатувати, що **професор В.О. Коновалова є фундатором психолого-юридичної школи в Україні**. **В 2021 році Коноваловій Віолеті Омелянівні виповнилося 94 роки. В.О. Коновалова народилася 30 березня 1927 р. в с. Черкаські Тишки Липецького (нині — Харківський) району Харківської області)**. Її праці «Проблемы логики и психологии в следственной тактике» (1970), «Организационные и психологические основы деятельности следователя» (1973), «Психология в расследовании преступлений» (1978), «Правовая психология» (1997), «Юридична психологія. Академічний курс» (2004), «Основы юридической психологии» (2005) стали не тільки джерелом подальших наукових розробок у цій галузі, а й базою для забезпечення викладання навчальної дисципліни «Юридична психологія» у вищих навчальних закладах як нашої держави, так і багатьох інших країн.

Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

В. О. Коновалова народилася 30 березня 1927 р. в с. Черкаські Тишки Липецького (*нині* — Харківський) району Харківської області.

У 1945—1949 рр. навчалася в Харківському юридичному інституті (*нині* — Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого). До 1950 р. працювала слідчим прокуратури м. Ворошиловська (*нині* — Алчевськ) Ворошиловградської області.

Подальше життя й діяльність В. О. Коновалової цілком пов'язані з Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого, де вона здолала шлях від асистента до професора кафедри криміналістики, а впродовж 1981—1996 рр. очолювала цю кафедру.

Свою професійну діяльність в університеті поєднувала з науково-дослідною роботою в Харківському науково-дослідному інституті судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса (*нині* — Національний науковий центр «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса») у 2000—2003 рр. Вона була науковим керівником і науковим консультантом дисертацій багатьох науковців інституту, співорганізатор багатьох наукових заходів з питань судової експертизи.

1953 р. В. О. Коновалова захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за темою *«Тактика допроса свидетелей в советских органах расследования»*. 1959 р. їй присвоєно наукове звання доцента. 1966 р. відбувся захист її докторської дисертації на тему *«Теоретические проблемы следственной тактики (познавательная функция логики и психологии)»*. 1969 р. В. О. Коноваловій присвоєно вчене звання професора. 1993 р. В. О. Коновалову обрано академіком Національної академії правових наук України.

Паралельно з проблемами криміналістичної тактики В. О. Коновалова досліджує широке коло питань методики розслідування окремих видів злочинів, про що свідчать її праці: *«Организация расследования хищений государственного и общественного имущества»* (1984), *«Криминалистическая характеристика преступлений»* (1985), *«Экологические преступления: квалификация и методика расследования»* (1994), *«Убийство: искусство расследования»* (2001, 2006) та роботи її учнів.

На особливу увагу заслуговує внесок В. О. Коновалової у становлення й розвиток вітчизняної юридичної психології. Без перебільшення можна констатувати, що

КОНОВАЛОВА
Віолета Омелянівна
(народилася 1927)

KONOVALOVA
Violeta Omelianivna
(Birth year: 1927)

Violeta Omelianivna Konovalova was born on March 30, 1927, in the village of Cherkaski Tyshky, Lypetskyi Raion (currently, Kharkiv), Kharkiv Oblast.

From 1945 to 1949 she studied at the Kharkiv Law Institute (currently, Yaroslav Mudryi National Law University). Until 1950 she worked as an investigator for the Prosecutor's Office of Voroshilovsk (currently, Luhansk), Voroshilovgrad Oblast.

The further life and activity of Violeta Omelianivna Konovalova were totally connected with Yaroslav Mudryi National Law University, where she had gone from an assistant to a Professor of the Department of Criminalistics, and during 1981—1996 she headed this Department.

She combined her professional activity at the university with research work at Hon. Prof. M. S. Bokarius Kharkiv Research Institute of Forensic Examinations (currently, National Scientific Centre "Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute") (2000—2003). She was also an academic advisor and academic supervisor of dissertations of many scientists of the institute.

In 1953, Violeta Omelianivna Konovalova defended her dissertation for the degree of PhD in Law on the topic: *Tactics of interrogation of witnesses in the Soviet investigative bodies*. In 1959, she was awarded the academic title of Docent. In 1966, she defended her doctoral dissertation on the topic: *Theoretical problems of investigative tactics (cognitive function of logic and psychology)*. In 1969, Violeta Konovalova was awarded an academic title of Professor. In 1993, Violeta Omelianivna was elected to be the Academician of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine.

In parallel with the problems of forensic tactics Violeta Omelianivna Konovalova explores a wide range of methods of investigation of certain types of crimes, as evidenced by her papers: *Organization of the investigation of stealing of state and public property* (1984), *Criminalistics characterization of crimes* (1985), *Environmental Crimes: Qualification and Methods of Investigation* (1994), *Murder: The Art of Investigation* (2001, 2006), and papers of her students.

The contribution of Violeta Omelianivna Konovalova to the formation and development of domestic legal psychology deserves particular attention. It is would be no exaggeration to state that Professor V. O. Konovalova is the founder of the school of psychology and law in Ukraine. Her papers: *Problems of logic and psychology*

34

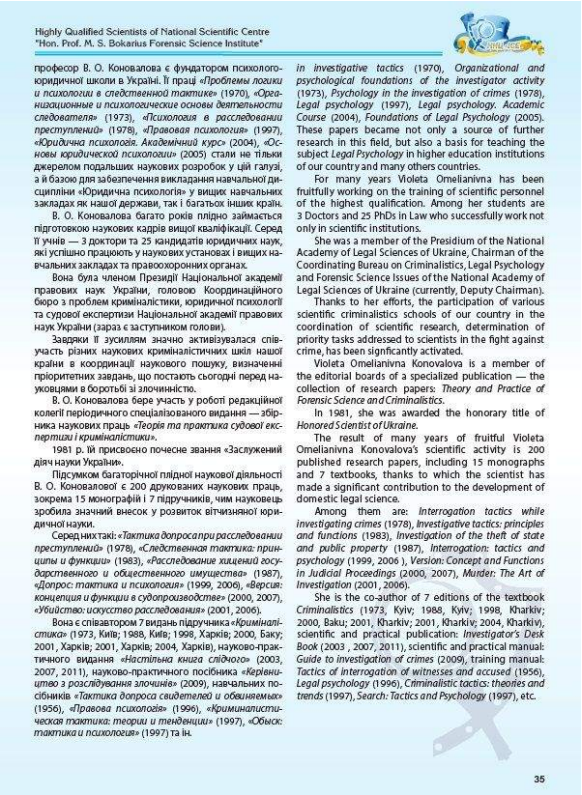

Highly Qualified Scientists of National Scientific Centre
"Hon. Prof. M. S. Bokarius Forensic Science Institute"

професор В. О. Коновалова є фундатором психолого-юридичної школи в Україні. Її праці «Проблемы логики и психологии в следственной тактике» (1970), «Организационные и психологические основы деятельности следователя» (1973), «Психология в расследовании преступлений» (1978), «Правовая психология» (1997), «Юридична психологія. Академічний курс» (2004), «Основы юридической психологии» (2005) стали не тільки джерелом подальших наукових розробок у цій галузі, а й базою для забезпечення викладання навчальної дисципліни «Юридична психологія» у вищих навчальних закладах як нашої держави, так і багатьох інших країн.

В. О. Коновалова багато років плідно займається підготовкою наукових кадрів вищої кваліфікації. Серед її учнів — 3 доктори та 25 кандидатів юридичних наук, які успішно працюють у наукових установах і вищих навчальних закладах та правоохоронних органах.

Вона була членом Президії Національної академії правових наук України, головою Координаційного бюро з проблем криміналістики, юридичної психології та судової експертизи Національної академії правових наук України (зараз є заступником голови).

Завдяки її зусиллям значно активізувалася співучасть різних наукових криміналістичних шкіл нашої країни в координації наукового пошуку, визначенні пріоритетних завдань, що постають сьогодні перед науковцями в боротьбі зі злочинністю.

В. О. Коновалова бере участь у роботі редакційної колегії періодичного спеціалізованого видання — збірника наукових праць «Теорія та практика судової експертизи і криміналістики».

1981 р. їй присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки України».

Підсумком багаторічної плідної наукової діяльності В. О. Коновалової є 200 друкованих наукових праць, зокрема 15 монографій і 7 підручників, чим науковець зробила значний внесок у розвиток вітчизняної юридичної науки.

Серед них такі: «Тактика допроса при расследовании преступлений» (1978), «Следственная тактика: принципы и функции» (1983), «Расследование хищений государственного и общественного имущества» (1987), «Допрос: тактика и психология» (1999, 2006), «Версия: концепция и функции в судопроизводстве» (2000, 2007), «Убийство: искусство расследования» (2001, 2006).

Вона є співавтором 7 видань підручника «Криміналістика» (1973, Київ; 1988, Київ; 1998, Харків; 2000, Баку; 2001, Харків; 2001, Харків; 2004, Харків), науково-практичного видання «Настільна книга слідчого» (2003, 2007, 2011), науково-практичного посібника «Керівництво з розслідування злочинів» (2009), навчальних посібників «Тактика допроса свидетелей и обвиняемых» (1956), «Правова психологія» (1996), «Криминалистическая тактика: теории и тенденции» (1997), «Обыск: тактика и психология» (1997) та ін.

in investigative tactics (1970), Organizational and psychological foundations of the investigator activity (1973), Psychology in the investigation of crimes (1978), Legal psychology (1997), Legal psychology. Academic Course (2004), Foundations of Legal Psychology (2005). These papers became not only a source of further research in this field, but also a basis for teaching the subject Legal Psychology in higher education institutions of our country and many others countries.

For many years Violeta Omelianivna has been fruitfully working on the training of scientific personnel of the highest qualification. Among her students are 3 Doctors and 25 PhDs in Law who successfully work not only in scientific institutions.

She was a member of the Presidium of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Chairman of the Coordinating Bureau on Criminalistics, Legal Psychology and Forensic Science Issues of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine (currently, Deputy Chairman).

Thanks to her efforts, the participation of various scientific criminalistics schools of our country in the coordination of scientific research, determination of priority tasks addressed to scientists in the fight against crime, has been signficantly activated.

Violeta Omelianivna Konovalova is a member of the editorial boards of a specialized publication — the collection of research papers: Theory and Practice of Forensic Science and Criminalistics.

In 1981, she was awarded the honorary title of Honored Scientist of Ukraine.

The result of many years of fruitful Violeta Omelianivna Konovalova's scientific activity is 200 published research papers, including 15 monographs and 7 textbooks, thanks to which the scientist has made a significant contribution to the development of domestic legal science.

Among them are: Interrogation tactics while investigating crimes (1978), Investigative tactics: principles and functions (1983), Investigation of the theft of state and public property (1987), Interrogation: tactics and psychology (1999, 2006), Version: Concept and Functions in Judicial Proceedings (2000, 2007), Murder: The Art of Investigation (2001, 2006).

She is the co-author of 7 editions of the textbook Criminalistics (1973, Kyiv; 1988, Kyiv; 1998, Kharkiv; 2000, Baku; 2001, Kharkiv; 2001, Kharkiv; 2004, Kharkiv), scientific and practical publication: Investigator's Desk Book (2003 , 2007, 2011), scientific and practical manual: Guide to investigation of crimes (2009), training manual: Tactics of interrogation of witnesses and accused (1956), Legal psychology (1996), Criminalistic tactics: theories and trends (1997), Search: Tactics and Psychology (1997), etc.

35

Бібліографічний опис: Коновалова Віолета Омелянівна // Науковці вищої кваліфікації Національного наукового центру «Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса» (довідкове видання) / авт.-укл. : О. М. Клюєв, Е. Б. Сімакова-Єфремян, В. В. Хоша. — Харків : Право, 2020. — С. 34-35. - URL: https://www.hniise.gov.ua/user_files/File/other/2020_naukovci_hniise_v16_post-print.pdf

References

1. V skladi viddilennia kryminalno-pravovykh nauk Natsionalnoi akademii pravovykh nauk v 1995 rotsi stvoreno Koordynatsiine biuro z problem kryminalistyky, yurydychnoi psykholohii ta sudovykh ekspertyz [The Coordination Bureau on Problems of Criminalistics, Legal Psychology and Forensic Examinations Established in 1995 Within the Department of Criminal Law Sciences of the National Academy of Legal Sciences]. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2022. Vol. 7, No. 1 (37). URL: https://expertize-journal.org.ua/normativnie-documenti/5258-v-skladi-viddilennya-kriminalno-pravovikh-nauk-natsionalnoji-akademiji-pravovikh-nauk-v-1995-rotsi-stvoreno-koordinatsijne-byuro-z-problem-kriminalistiki-yuridichnoji-psikhologiji-ta-sudovikh-ekspertiz (onovlena versiia vid 28.06.2021). [in Ukrainian].